

УДК 582.28:581.92 (477.8)

**ПЕРШІ ВІДОМОСТІ ПРО ГРИБИ РЕГІОНАЛЬНОГО
ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «ЗАГРЕБЕЛЛЯ» (М. ТЕРНОПІЛЬ)**

Акулов О.Ю.

*Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
пл. Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна, e-mail: akulov@karazin.ua*

Біорізноманіття грибів України вивчено недостатньо і дуже нерівномірно. Слід констатувати, що в країні дуже мало професійних мікологів, тому на мапі дослідженості досі лишається чимало «білих плям». Більш дослідженими є ті території, де вчені бувають частіше: це локації, навколо місць проживання та постійної роботи мікологів (1), об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного рівня (заповідники та національні парки), причому лише ті, що існують протягом тривалого часу (2), біологічні стаціонари навчальних і науково-дослідних установ (3), а також туристично та рекреаційно привабливі місця (4). Проте відсутність інформації аж ніяк не може слугувати індикатором того, що територія є менш цінною та привабливою в контексті біорізноманіття.

До числа абсолютно недосліджених мікологами природоохоронних територій належить тернопільський лісопарк. У 1994 р. він отримав статус регіонального ландшафтного парку під назвою «Загребелля». Парк розташований у місті Тернопіль на правому березі р. Серет і Тернопільського ставу. Він складається з трьох ізольованих масивів лісу. Найбільшим і найкраще збереженим масивом парку є лісове урочище «Пронятин» (Пронятинський ліс), який розташований між мікрорайонами Пронятин і Кутківці і має загальну площу 116 га. У складі деревостанів Пронятинського лісу домінує граб із домішками інших аборигенних та адвентивних видів дерев. Нижче наводиться перелік видів, які було виявлено нами на території парку у період 27 березня – 3 квітня 2022 р.

Переважає більшість наведених видів є базидієвими макроміцетами, що належать до життєвої форми афілофороїдних грибів. Частина знахідок

представлена минулорічними перезимувалими плодовими тілами. Ідентифікацію макроміцетів проводили в польових умовах *in oculo nudo*. Мікроскопування мікроміцетів здійснювали на базі фітопатологічної лабораторії ТОВ «Контінетал Фармерз груп».

ЦАРСТВО FUNGI T. L. Jahn & F. F. Jahn ex R. T. Moore

ВІДДІЛ BASIDIOMYCOTA Bold ex R. T. Moore

ПІДВІДДІЛ AGARICOMYCOTINA R. Bauer et al.

КЛАС AGARICOMYCETES Matheny, Hibbett & Binder

ПІДКЛАС AGARICOMYCETIDAE (Fr.) Parm.

ПОРЯДОК AGARICALES Clem.

Flammulina velutipes (Curtis) Singer – на деревині граба, дуба та клена ясенolistого

Schizophyllum commune Fr. – на деревині верби та граба

Tulostoma brumale Pers. – на піщаному ґрунті на березі Тернопільського ставу

ПОРЯДОК ATHELIALES Jülich

Athelia arachnoidea (Berk.) Jülich – на сланях лишайників на стовбурах дерев

ПОРЯДОК AURICULARIALES J. Schröt.

Auricularia mesenterica (Dicks.) Pers. – на деревині дуба та клена ясенolistого

Exidia glandulosa (Bull.) Fr. – на деревині ліщини

Exidia nigricans (With.) P. Roberts – на деревині берези та граба

ПОРЯДОК CORTICIALES K.H. Larss.

Dendrothele acerina (Pers.) P.A. Lemke – на корі живих дерев явора

Vuilleminia comedens (Nees) Maire – на гілках дуба

Vuilleminia coryli Boidin – на гілках ліщини

ПІДКЛАС HYMENOGYETOMYCETIDAE Vizzini

ПОРЯДОК HYMENOGYETALES Oberw.

Hymenochaete rubiginosa (Dicks.) Lév. – на пнях дуба

Inocutis rheades (Pers.) Fiasson & Niemelä – на стовбурі верби

Inonotus cuticularis (Bull.) P. Karst. – на стовбурі граба

Phellinus igniarius (L.) Quél. – на стовбурі верби

Phellinus pomaceus (Pers.) Maire – на стовбурі сливи та вишні

Schizopora flavipora (Cooke) Ryvarden – на деревині берези та граба

Schizopora paradoxa (Schrad.) Donk – на скелетних гілках граба

ПІДКЛАС PORIOMYCETIDAE Vizzini

ПОРЯДОК POLYPORALES Gäum.

- Bjerkandera adusta* (Willd.) P. Karst. – на деревині граба
Byssomerulius corium (Pers.) Parmasto – на гілках граба
Daedalea quercina (L.) Fr. – на пні дуба
Daedaleopsis confragosa (Bolton) J. Schröt. – на деревині берези
Daedaleopsis tricolor (Bull.) Bondartsev & Singer – на деревині черешні
Fomes fomentarius (L.) J. Kickx – на деревині берези, кінського каштану та тополі
Fomitopsis betulina (Bull.) B.K. Cui, M.L. Han & Y.C. Dai (= *Piptoporus betulinus* (Bull.) P. Karst.) – на деревині берези
Fomitopsis pinicola (Sw.) P. Karst. – на деревині берези
Irpex lacteus (Fr.) Fr. – на опалих гілках сливи та черешні
Laetiporus sulphureus (Bull.) Murrill – на стовбурі верби
Phanerochaete sordida (P. Karst.) J. Erikss. & Ryvarden – на деревині берези
Polyporus squamosus (Huds.) Fr. – на деревині клена ясенolistого
Porostereum spadiceum (Pers.) Hjortstam & Ryvarden – на гілках дуба та тополі
Steccherinum ochraceum (Pers. in J.F. Gmel.) Gray – на деревині граба
Trametes gibbosa (Pers.) Fr. – на деревині явора
Trametes hisrsuta (Wulfen) Lloyd – на деревині ліщини
Trametes ochracea (Pers.) Gilb. & Ryvarden – на деревині граба
Trametes trogii Berk. – на пні тополі
Trametes versicolor (L.) Lloyd – на деревині черешні та явора
Trichaptum biforme (Fr.) Ryvarden – на деревині берези та черешні

ПІДКЛАС RUSSULOMYCETIDAE Hibbett

ПОРЯДОК RUSSULALES Kreisel ex P. M. Kirk, P. F. Cannon & J.C. David

- Peniophora cinerea* (Pers.) Cooke – на гілках бузку
Peniophora laeta (Fr.) Donk – на гілках граба
Peniophora quercina (Pers.) Cooke – на гілках дуба
Peniophora rufomarginata (Pers.) Bourdot & Galzin – на гілках граба
Stereum hirsutum (Willd.) Pers. – на деревині граба та ліщини
Stereum rugosum Pers. – на деревині граба

КЛАС TREMELLOMYCETES Doweld

ПОРЯДОК TREMELLALES Fr., emend. Rea

Tremella mesenterica Retz. – на плодових тілах *Peniophora laeta* на грабі

ВІДДІЛ ASCOMYCOTA Bold ex Caval.-Sm.

ПІДВІДДІЛ PEZIZOMYCOTINA O. E. Erikss. & Winka

КЛАС LEOTIOMYCETES Eriksson & Winka

ПІДКЛАС LEOTIOMYCETIDAE P. M. Kirk, P. F. Cannon, J.C. David &

Stalpers ex Miadl., Lutzoni & Lumbsch

ПОРЯДОК HELOTIALES Nannf.

Calloria neglecta (Lib.) B. Hein разом з анаморфою *Cylindrocolla urticae* (Pers.) Bonord. – на перезимувалих стеблах кропиви

Trimmatostroma betulinum (Corda) S. Hughes – на гілках берези

ПОРЯДОК RHYTISMATALES M. E. Barr ex Minter

Rhytisma punctatum (Pers.) Fr. – на перезимувалих листках явора

КЛАС SORDARIOMYCETES O. E. Erikss. & Winka

ПІДКЛАС HYPOCREOMYCETIDAE O. E. Erikss. & Winka

ПОРЯДОК HYPOCREALES Lindau, in Engler & Prantl

Dialonectria episphaeria-complex – на стромках *Diatrype stigma* на гілках берези
Hypomyces aurantius (Pers.) Tul. в стадії анаморфи *Cladobotryum varium* Nees – на плодових тілах *Bjerkandera adusta* на грабі, на *Trametes trogii* на тополі, на *Trametes versicolor* на черешні

Nectria cinnabarina (Tode) Fr. разом з анаморфою *Tubercularia vulgaris* Tode – на гілках граба та явора

ПІДКЛАС DIAPORTHOMYCETIDAE Senan., Maharachch. & K.D. Hyde

ПОРЯДОК DIAPORTHALES Nannf.

Apiognomonina hystrix (Tode) Sogonov (= *Septomyxa negundinis* Allesch.) – на гілках клена ясенolistого

Dendrostoma leiphaemia (Fr.) Senan. & K.D. Hyde – на гілках дуба

Melanconis stilbostoma (Fr.) Tul. & C. Tul. в стадії анаморфи *Melanconium bicolor* Nees – на всихаючих гілках берези

Melogramma campylosporium Fr. – на гілках граба

Pseudovalsa umbonata (Tul. & C. Tul.) Sacc. – на гілках дуба

Stilbospora macrosperma Pers. – на мертвих гілках граба

ПІДКЛАС SORDARIOMYCETIDAE O.E. Erikss. et Winka, 1997

ПОРЯДОК SORDARIALES Chadeff. ex D. Hawksw. et O.E. Erikss.

ПОРЯДОК TRICHOSPHERIALES M.E. Barr

Bertia moriformis (Tode) De Not. – на гілках граба

ПІДКЛАС XYLARIOMYCETIDAE O. E. Erikss. & Winka

ПОРЯДОК XYLARIALES Nannf.

Diatrype bullata (Hoffm.) Fr. – на гілках верби

Diatrype stigma (Hoffm.) Fr. – на гілках берези та граба

Diatrypella favacea (Fr.) De Not. – на гілках берези та ліщини

Diatrypella quercina (Pers.) Cooke – на гілках дуба

Hypoxylon fuscum (Pers.) Fr. – на гілках ліщини та граба

Hypoxylon rubiginosum (Pers.) Fr. – на деревині граба

Xylaria hypoxylon (L.) Grev. – на деревині граба

Xylaria longipes Nitschke – на деревині граба

Xylaria polymorpha (Pers.) Grev. – на деревині дуба

КЛАС DOTHIDEOMYCETES O. E. Erikss. & Winka

ПОРЯДОК BOTRYOSPHERIALES C. L. Schoch, Crous & Shoemaker

Phaeobotryon negundinis Daranag., Bulgakov & K.D. Hyde – на мертвих гілках клена ясенелистого

ПОРЯДОК PLEOSPORALES Luttrell ex M.E. Barr

Tubeufia cerea (Berk. & M.A. Curtis) Höhn. – на стромах *Diatrype stigma* (Hoffm.: Fr.) Fr. на гілках берези

Слід зауважити, що продовження досліджень у інші пори року і більша увага до мікроміцетів дозволить суттєво доповнити список видів грибів парку.